

# RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul pe anul c.: 3000 Lei

Redactor: Prot. T. CIURUȘ

Redacția și Administrația:  
Cluj, Piața Malinovski Nr. 18.

„Așa să ne socotească pe noi oamenii, ca pe niște slujitori ai lui Hristos și ispravnici ai tainelor lui Dumnezeu.“

I Cor. 4, 1.

## ROSTUL ȘCOALELOR CONFESIONALE

Cred că n'a scăpat nimănui din vedere realizările Episcopiei noastre pe terenul învățământului secundar. Odată cu începutul noului an școlar, liceul mixt din anul trecut s'a bifurcat, având o secție pentru băieți și alta pentru fete. Azi, amândouă aceste licee își țin cursurile în clădirea cea nouă a Academiei noastre teologice, unul înainte de masă, iar celalalt după masă.

Odată cu deschiderea acestor școli Episcopia noastră și-a îndeplinit un desidezat sfânt. Sfânt nu numai prin golul pe care-l umple, prin necesitatea care era adânc simțită, prin cauză pe care o promovează, ci sfânt prin însuși rostul ei de a învăța, îndeplinind astfel una din poruncile pe cari Mântuitorul Hristos le-a dat sfinților săi apostoli, când le-a spus: „Mergând învățați toate neamurile...“ (Mat. 28, 19).

Nu tragem la îndoială valoarea educativă și culturală a învățământului care se face în școalele Statului. Din contră, ne dăm bine seama că Statul, prin posibilitățile și organele ce le are, poate asigura școalelor sale condiții de viață pe care alte instituții, fără ajutorul lui, nu știu dacă le-ar putea asigura. Știm însă și aceea că Statul este o organizație ce e în curs de continuă schimbare. Și vederile guvernelor nu totdeauna se acoper cu acelea pe care le are Biserica. Statul se mișcă cu vremea și uneori nu se dă la o parte nici din fața unor reforme cari nu se știe precis unde vor duce.

În fața acestor probleme, școalele de sub scutul Bisericii se țin mereu în alvia lor tradițională a educației creștinești. Fără să se țină departe de rezultatele științelor pozitive, fără să negligeze problemele cari agită mințile în luminarea și dezvoltarea lor, aduc cu sine totdeauna mireasma plăcută a busuiocului dela icoană și a fumului de tămâie, cari sunt elementele de bază ale unei bune educații. Biserica e conștientă

că are misiunea aceasta dela Intemeetorul său și după cum se străduiește să facă părtași de dumnezeiască binecuvântare pe toți fiii săi, la fel, și sub raport școlar, vrea să scalde pe copii în baia cea aromată a credinței și a jertfelniciei pentru adevăr și virtute, pentru știință și educație. Și mai ales că nația noastră e concrescută cu legea Mântuitorului Hristos, a știut și va ști îmbina în toată bună vremea știința cu credința în așa fel, ca sufletul omului să prezinte o notă armonioasă care să-l situeze în lumea oamenilor luminați și bine educați.

Ce au însemnat școalele confessionale în trecutul involburat al Neamului aproape n'ar mai fi lipsă să se sublinieze. Aproape toată intelectualitatea noastră dinainte de primul război mondial și imediat după acela, a ieșit de pe băncile acestor școli. Puține, cum au fost, ele au dat Neamului o pleiadă de oameni învățați cari au slujit colectivitatea românească într-o măsură din cale afară de satisfăcătoare.

Îmbățați de bucuria evenimentelor ce au decurs din actul Unirii celei mari din 1918, unii au crezut că Biserica și-a încheiat menirea ei educativă. Și așa s'a ajuns la etatizarea școalelor confessionale. Și s'a ajuns astfel într-o vreme, ca obiectul principal al educației, Religia, să fie tratată ca o cenușereasă, pusă între dexterități și chiar în primejdia de a fi înlocuită cu altă materie.

Dacă subliniem lucrul acesta, nu-l facem pentru că ne-ar fi teamă de situația grea în care ar ajunge Biserica fără învățământ religios în școalele secundare, pentru că ea este peste contingentele vremii și ale oamenilor, ci ne gândim mai mult la neajunsul mare ce s'ar crea sufletelor plâpânde ale copiilor cari, ca mâine, vor fi chemați să ia parte activă la conducerea acestei Țări. Căci fără de suport moral și fără de o credință tare în adevărurile veș-

nice ale Evangheliei nu se poate crea o platformă puternică, în stare să asigure statornicia și responsabilitatea față de Dumnezeu, față de conștiință și față de instituția pe care o servești. În fața svârcolirilor și'n fața vicisitudinilor în care de atâtea ori ne aduce viața, cine altul poate să mențină cumpăna dreaptă între bine și rău, între moral și imoral, între dreptate și strâmbătate decât conștiința clară și trează a principiilor evanghelice.

În afară de aceste considerente de natură etică și socială, școlile confessionale mai au printre multe altele și o altă rațiune de a fi. Cei ce au stat patru ani „în laturea și'n umbra“ unei stăpâniri străine, își dau perfect de bine seama ce înseamnă ca un neam să nu-și aibă școala sa. Obligați să ne creștem copiii în niște instituții în cari nimica nu era în consonanță cu spiritualitatea noastră, ne-am chinuit copiii, ne-am pocit limba și ne-am denaturat adevărurile, încât aproape că nu ne recunoșteam. Cele câteva școli ale Bisericii surori au fost așa de puține față de necesitățile reale ale obștii românești, încât n'au avut un efect mai mare decât acela al unui picur de apă față de un ocean înspumat.

Păcat că și sub raport școlar am fost nevoiți să facem experiența tristă a anilor ce au trecut, pentru ca să ajungem acum în situația de a începe lucrul dela capăt. Și mai ales că astăzi, în urma necazurilor ce au trecut, vremile sunt din cale afară de grele. Ne mângâie însă gândul că și așa vom ajunge la rezultat. Inimile mari nu se tem de insuccese; cum au trecut cu bine peste alte greutăți, vor trece și peste acestea ce ni le impune momentul. Și de bună seamă, rodurile școalei vor fi cu atât mai valoroase, cu cât au rezultat din strădania unor vremi ce au cerut multă destoinicie și multă lepădare de sine.

Aceste adevăruri le-a înțeles, spre bucuria noastră, Cărmuirea Țării, de aceea a promovat și organizarea școalelor noastre confessionale.

Nu ne îndoim că strădalnicii și bunii noștri credincioși vor aprecia după merit năzuințele Bisericii și în această privință. Apelul ce-l lansează P. S. S. Episcopul Nicolae, prin elevi părinților și prin preoți credincioșilor, suntem încredințați că va fi înțeles după cum se cuvine, ajungându-se astfel la o cât mai grabnică și cât mai bună dezvoltare a unor instituții din care vor avea să se adape sufletește atâtea generații de frați și de urmași de ai noștri.

Pr. AUG. FAUR

## Pentru liceele ortodoxe din Cluj

P. S. Sa Episcopul Nicolae a făcut de curând apel la dărnicia credincioșilor din Eparhie pentru adunarea fondurilor necesare întregirii localurilor celor două licee ortodoxe din Cluj. Iată textul acestui apel:

„Pe dătătorul de bună voie îl iubește Dumnezeu“.  
II Cor. 9, 7.

Iubiți credincioși,

Cu ajutorul lui Dumnezeu Episcopia noastră a întemeiat anul trecut două licee la Cluj: unul de fete — „Doamna Stanca“ — și altul de băieți — „Mitropolitul Simion Ștefan“. Având aprobarea și sprijinul Onoratului Minister al Educației Naționale, aceste licee funcționează în acelaș local, unul înainte și altul după masă, dând tineretului nostru drag o aleasă creștere și o temeinică învățătură.

Anul viitor, dacă ne ajută Domnul, dorim să așezăm fiecare liceu în localul său. Clădiri potrivite avem. Ele trebuiesc doar mărite cu câteva săli.

Neavând însă fondurile necesare, ne adresăm, cu toată încrederea, inimilor românești, rugându-le să ne ajute în împlinirea frumosului nostru gând.

Ajutând școalele Bisericii, ajutați creștineasca luminare a tineretului nostru și — prin el — înălțarea neamului românesc.

La sfânta slujbă, prin care vom inaugura noile localuri ale liceelor ortodoxe din Cluj, vom pomeni numele tuturor dăruitorilor, rugând pe Atotputernicul să le răsplătească din belșug creștineasca lor danie.

Cluj, la 1 Decembrie 1945

Cu părintești mulțumiri și cu arhieresti binecuvântări

† NICOLAE,

Episcop

Ar fi deosebit de frumos dacă Episcopia ar fi surprinsă de ajutoare venite și din alte părți ale Țării, pentru ca la temelii primelor școale ortodoxe din Clujul românesc, să se așeze — în chip simbolic — jertfa curată a întregului nostru neam.

Binevoitoarele daruri se vor trimite pe adresa: Episcopia ortodoxă română — Cluj, Piața Malinovski 18 — cu mențiunea: „Pentru liceele ortodoxe“.

## APOSTOLUL DUMINECII

*Hristos este capul Bisericii*

Coloseni 1, 12—19.

Din înțelesul cel dintâi al cuvântului Biserica, trebuie să desprindem totalitatea oamenilor cari au crezut, cari cred și mărturisesc pe Hristos de Fiu al lui Dumnezeu și Mântuitor al lumii. În acest înțeles Biserica cuprinde și pe cei ce l-au așteptat și pe cei ce-l urmează pe Hristos. Sfinții părinți luminați de Duhul Sfânt au ajuns la credința, că Biserica e una, e sfântă, e sobornicească și apostolească.

E una pentru că unul este și Iisus Hristos întemeietorul și capul Bisericii. E una pentru că unul este și scopul pentru care a fost întemeiată. Și acest scop e de-a strânge la un loc și de-a sfinți pe toți oamenii din lume; de-a forma o singură turmă, în fruntea căreia să stea un singur păstor, Hristos. Turma urmându-și păstorul să ajungă la pășunea cea duhovnicească, în hotarele împărăției lui Dumnezeu.

Biserica e sfântă, pentru că sfânt este și Hristos, întemeietorul și capul ei. Sfințirea Bisericii s'a făcut de însuși Mântuitorul prin jertfa de pe cruce. Și e sfântă Biserica, pentru că în ea lucrează Duhul Sfânt, care își revărsă din belșug, harul sfințitor, ajutând-o în drumul ei spre sfințirea și mântuirea tuturor oamenilor. Și fiindcă e sfântă, Biserica nu poate greși. Creștinii, fie laici, fie clerici, ca oameni pot să greșească. Aceasta nu strică sfințenia Bisericii. Păcătoșii cari se îndreaptă se mântuiesc, iar cei ce rămân în păcate sunt socotiți ca mădulari moarte ale trupului Bisericii.

E sobornicească, universală sau a toată lumea, pentru că menirea ei e de-a aduna la sânul ei de mamă toate popoarele pământului. Învățăturile ei nu sunt ca și învățăturile cele omenești, bune numai pentru unii oameni, pentru unele locuri și pentru unele vremuri. Învățăturile Bisericii se potrivesc tuturor oamenilor, tuturor locurilor și tuturor vremurilor. Harul dumnezeiesc care lucrează în Biserica are puterea de-a ierta toate păcatele și de-a mântui pe toți oamenii. Măsurile luate de Biserica în vederea mântuirii sufletelor nu se bazează pe hotărârile unui singur om, ci se bazează pe înțelegerea tuturor episcopilor adu-

nați în sobor, cari niciodată nu pot să greșească.

Biserica mai e și apostolească, pentru că sfinții apostoli, după porunca dumnezeiescului lor învățător, au organizat cele dintâi Biserici, orânduind cu de-a mărunțul tot ce trebuia să se facă. Orânduiala sfinților apostoli se păstrează cu cinste până astăzi în sfânta noastră Biserică.

Soborul episcopilor din toată lumea conduce Biserica în chip văzut; dar adevăratul ei cap, adevăratul ei conducător, care o conduce în chip nevăzut e însuși Domnul nostru Iisus Hristos. Sfinții apostoli au primit asigurarea din partea sfântului Învățător, că unde vor fi doi sau trei adunați în numele lui, va fi și el în mijlocul lor. Și le-a mai spus: „Iată eu cu voi sunt în toate zilele până la sfârșitul veacului“ (Matei 28, 20). Sfântul apostol Pavel în sfaturile sale către cei căsătorii o spune limpede: „Bărbatul este capul femeii, precum și Hristos este capul Bisericii“ (Efeseni 5, 23). Așa a învățat Hristos, așa au învățat sfinții apostoli și așa au învățat sfinții părinți și așa învăță și sfânta noastră Biserică. Cine învață altfel, rătăcește neștiind Scripturile. Cine crede că e mai sigur să fi condus de om decât de Dumnezeu, e de-a dreptul eretic. Doar însuși Petru a spus că se cade să ascultăm mai întâi de Dumnezeu și apoi de oameni. Că sunt mai mulți cei ce ascultă de om, nu se socotește, căci Biserica noastră nu se uită la mulțimea mădularelor, ci la calitatea credinței. Biserica a fost și atunci când nu credeau în Hristos decât o mână de oameni. Și de bună seamă și atunci a fost una, sfântă, sobornicească și apostolească. Aceste însușiri nu le-a căpătat Biserica numai cu vremea, ci le are dinainte de întemeierea lumii.

Peste vitregia tuturor vremurilor și peste răutatea tuturor oamenilor, Biserica a trecut și va trece biruitoare, în veac. Câți s'au războit cu Biserica s'au topit ca ceara de fața focului. Garanța tăriei și trăiniciei Bisericii noastre e însuși capul ei: Iisus Hristos.

Pr. TEODOR CICEU

## MULȚUMIREA SUFLETEASCĂ

Un preot bătrân mi-a povestit dăunăzi următoarea întâmplare:

Patru tineri, colegi de clasă și prieteni buni, terminând cursurile școlare, fiind în pragul ieșirii în viață și având să-și alegă fiecare un rost

pentru viitor, s'au întrunit în biserică și plecându-și genunchii în fața crucii lui Iisus, s'au rugat cu multă căldură, ca Mântuitorul să le lumineze drumul pe care să pornească pentru ca să fie fericiți.

Preotul i-a întrebat apoi din fața altarului ce dorință ar avea fiecare pentru viitor, ca să fie fericit. Tinerii au stat câțva timp pe gânduri. A răspuns apoi cel dintâi și a zis: „Eu aș vrea să fiu om bogat“. A răspuns al doilea: „Eu aș vrea să fiu un mare învățat“. A urmat al treilea, zicând: „Eu aș vrea să fiu pururea sănătos“. În sfârșit a răspuns al patrulea: „Voi ați dorit bogăție, învățătură și sănătate. Ce-mi mai rămâne mie de dorit, decât să fiu totdeauna mulțumit în viața mea“.

Fie vouă după cuvântul vostru — le-a răspuns preotul și i-a binecuvântat.

Tinerii au făcut apoi legământ, ca peste douăzeci de ani să se întâlnească iar aci în biserică, într'o zi și un cias anumit. Și pe urmă s'au despărțit, pornind fiecare spre rosturile lui.

Au trecut cei douăzeci de ani și în ziua anumită s'au revăzut iarăși toți patru în aceeași biserică.

A venit întâi bogatul în trăsura cu patru cai, îmbrăcat în veștminte scumpe, cu lanț de aur peste pantece și inele grele în degete.

A venit al doilea într'o litieră, cu hlamidă neagră pe umeri, cu plete lungi pe umeri și cu o carte groasă subsuori.

A venit al treilea robust, cu muschii brațelor încordați, într'un car tras de doi boi povarnici și frumoși.

A venit și al patrulea cu un toiag în mână, cu traista cu merindea pe umeri, sprinten și ușor, fluerând a veselie.

Și au intrat în biserică. Iar în fața altarului îi aștepta acelaș preot, acum îmbătrânit, zimbindu-le cu blândețe. Și cu glas duios i-a întâmpinat: „Bine este cuvântat cel ce vine întru numele Domnului. Bine-ați venit, iubii mei, și mă bucur, căci văd de pe fețele voastre că Dumnezeu v'a împlinit dorințele, iar acum sunteți fericiți“.

Cei patru tovarăși au stat câteva clipe nehotărâți. A răspuns apoi întâi bogatul: „Da, dorința mea s'a împlinit. Am ajuns la bogăție mare. Am pământuri întinse, turme multe și palate pline de aur și argint. Dar belșugul mi-a distrămat casa. Nevasta mi infumurată și orgolioasă, copiii destrăbalați, n'au prieteni, lumea mă dușmănește, servitorii mă fură. Și grijile nu-mi dau odihnă nici ziua nici noaptea. Am tot ce am dorit, dar nu sunt fericit“.

A urmat la cuvânt învățatul: „Și mie mi s'a împlinit dorința. Am ajuns un mare filosof. Am scormonit toate măruntaele științei să caut adevărul. Dar cu cât înaintam în labirintul necunoscutului, cu atât se iveau tot mai multe întrebări fără putință de a le răspunde. Am cuprins totul în această carte, dar adevărul nu l-am aflat. Nu pot zice deci că sunt fericit“.

A venit apoi al treilea: „Dumnezeu a ascultat și dorința mea. Mi-a dat o sănătate fără pereche, brațe de fier și mușchi de oțel. Am muncit ca un animal și am agonisit mult.

Dar sporul se împiedeca mereu de alte nevoi. Am avut și am multă pagubă în holde și vite și multe casne în familia mea. Mi-am dat seama că pe lângă sănătate omul are nevoie și de minte, chibzuință și de ajutorul lui Dumnezeu. Că și boul dela plug și cânele care latră la poartă sunt sănătoși, dar omul pe lângă sănătate mai are nevoie și altă pricepere. Trebuie să recunosc că nu sunt fericit“.

În urmă a răspuns și al patrulea: „Mi-a dat Dumnezeu și mie ceea ce am vrut și îi mulțumesc. Am nevastă harnică și cuminte, am copii buni și ascultători, Muncim cu toții cu dragă inimă și deși nu avem totdeauna tot ce am dori, ne mulțumim cu ceea ce ne dă Dumnezeu. Iar când ies la câmp și văd soarele că trimite căldură și pentru mine, văd bogăția holdelor din cari o parte va cădea și pentru mine, sunt mulțumit și fericit“.

Le-a răspuns atunci preotul: „Adevăr grăesc vouă, cheia adevăratei fericiți este mulțumirea sufletească cu tot ceea ce îți dă Dumnezeu. Dar mai presus de toate bucurați-vă și vă veseliți că plata voastră multă este în ceruri“.

Povestea de mai sus este atât de sugestivă încât nu are nevoie de tălmăcire. Fiecare și-o poate tâlcui cu multă ușurință. Aplicându-o acum la viața zilelor noastre îmi pare că și societatea noastră se aseamănă în cei douăzeci de ani din urmă cu povestea celor patru tineri.

Au fost și la noi și mai sunt oameni, al căror ideal a fost bogăția materială urmărită cu lăcomie cu ori și ce mijloace, ceea ce nu se poate face decât cu păgubirea unora, sau a colectivității întregi.

Au fost oameni cari obsedați de ispita parvenirii prin reclame răsunătoare și-au așiat numele scotând o glorie ieftină, care să le aducă maximul de beneficii.

Au fost oameni cari cu lăcomie feroce au acaparat întinse așternuturi de pământ cu nesocotirea deaproapelui și a principiilor de umanitate și dreptate socială.

Au fost apoi și sunt o seamă de oameni cari sunt bucuroși că-și pot câștiga pâinea de toate zilele cu muncă dreaptă și cinstită și sunt mulțumiți că pot jertfi o parte din munca lor și pe seama binelui obștesc. Și aceștia sunt pentru totdeauna temelii adevărate a societății omenești.

Este vestită povestea lui Diogene din butoiul care îi servea de locuință. Când l-a întrebat Alexandru cel mare ce dorință ar avea, Diogene l-a rugat să se dea la o parte din fața soarelui, să nu-i țină umbră, ca să se poată bucura de lumina și căldura soarelui.

Sau pietrarul din marginea drumului pe care l-a întrebat Iosif II ce ar face dacă ar câștiga un milion la loterie. Iar pietrarul i-a răspuns: Mi-aș cumpăra o pereche de mânuși ca să nu-mi sfârtic degetele de dungile pietrilor.

Cheea adevăratei fericiri nu stă în cucerirea bunătăților materiale ale lumii trecătoare, ci în mulțumirea șpifletească cu tot ceea ce ți-a dat Dumnezeu, după cuvântul Ecclesiastului:

„Mai bun este un pumn de odihnă în mulțumire sufletească, decât doi pumni de osteneală și amărăciune cu vânare de vânt“ (4. 6).

Prot. Dr. SEBASTIAN STANCA

## Praznicul Sf. Nicolae la Cluj

Dela săvârșirea din viață a Sf. Ierarh Nicolae, Arhiepiscopul din Mira Lichiei, au trecut mai multe sute de ani și cu tot timpul care trece, în loc ca figura lui să fie acoperită cu un val de tăcere, iese tot mai bine la lumină. Cunoscându-i aleele însușiri cari așa de frumos îi împodobeau sufletul, Biserica l-a numit „Îndreptător credinței și chip blândetelor“. Și într'adevăr, prin credința și blândețea de care a dat dovadă a reușit să se ridice așa de sus pe scara adevăratelor valori, încât nici astăzi, nici mâine și nici veacurile ce vor urma nu vor putea să-l umbrească. Dacă credința ne leagă de veșnicie, blândețea este aceea care netezește orice lucru în spiritul frățietății desăvârșite. Mântuitorul Hristos a fericit pe cei blânzi, promițându-le drept răsplată moștenirea pământului. În ce măsură se adevărește lucrul acesta îl vedește tocmai prăznuirea marelui nostru Ierarh din Mira Lichiei, care a devenit cel mai popular și cel mai simbolic Sfânt.

Dar praznicul acesta pentru Eparhia noastră mai are și o altă semnificație. În el prăznuim cu toții ziua numelui Prea Sfințitului nostru Stăpân. Cu respectul cuvenit, ne permitem a sublinia faptul că dacă Prea Sfinția Sa a știut să se ridice așa de sus în stima și considerațiunea românismului întreg, apoi se datorește aceasta în primul rând nobleții Sale de spirit, care a știut promova atât credința în toate drepturile noastre isbăvitore, cât și blândețea, care așa de frumos îi ureolează sufletul.

Sărbătoarea din anul acesta a fost spontană și poate tocmai acestui fapt se datorește măreția ei din cale afară de însuflețită. Sesizând în lumina lor rea, seriozitatea și greutatea vremilor ce le trăim, Prea Sfinția Sa a voit să treacă și aceasta zi ca și celelalte. Dragostea fiilor Săi sufletești însă i-a călcut dorința.

Cele dintâi cari au ținut să și arate nețărmita lor dragoste au fost Doamnele din Societatea Națională a Femeilor Ortodoxe din Cluj, cari, în după masa zilei de 5 Dec. c. au aranjat cu concursul elevilor și al elevilor dela liceele noastre confesionale, un foarte reușit program în sala

cea mică a Colegiului Academic. De acolo a fost nevoit să plece în grabă acasă pentru a nu lăsa să fie așteptat de Corurile instituțiilor noastre. Corul Episcopiei, Corul teologilor, Corul dela biserica „Sf. Nicolae“ și Corul liceelor, rând pe rând și-au arătat în acorduri și armonii pline de avânt toată dragostea și recunoștința ce i-o poartă.

Ziua de 6 Dec. se părea că se va scurge în unde mai domoale. După slujba arhierască din Catedrală, răspândindu-se vestea că nu se face recepție oficială, intelectualitatea clujană a avut un moment de ezitare, pentruca peste o clipă să se îndrepte în păcuri dese, spre reședința vlădicească. Ce a urmat, în întregime a fost rupt din suflet. O atmosferă de zile mari. Cuvântul sobru al Armatei prin D. general de Armată V. Atanasiu, accentul duios și patetic al prezidentei fem. ori, prin Dna S. Meș, adeziunea F. O. R.-ului prin D. prof. univ. I. Teșosu, omagiul refugiaților reînțorși la Cluj prin D. prof. univ. V. Papilian președ. Societății Scriitorilor din Ardeal, ca și cuvântul rupt din inimă al Dlui Dr. Hetco în numele celor rămași aici în timpul celor patru anide stăpânire străină, au avut darul să scoată în lumină gânduri, năzuințe, strădanii și mai ales chipul senin și blând al Prea Sfinției Sale, care a rămas lângă popor.

Tuturor le-a răspuns cârturarul Vlădică pe un ton pe care numai Prea Sfinția Sa poate să vorbească.

În după masa aceleași zile a mai fost o serbare la biserica „Sf. Nicolae“ de pe Calea Regele Ferdinand. P. C. Sa Pr. Simion Curea, noul paroh al bisericii, n'a putut trece peste Patronul bisericii la care servește, fără să nu prezinte credincioșilor un buchet de imne și colinzi din cale afară de bine reușite. Strădania P. C. Sale și a Corului, ce așa de frumos s'a achitat de misiunea avută, a și fost răsplătită de credincioși, prin participarea lor într'un număr așa de frumos. Și cum era de prevăzută, Prea Sfinția Sa Episcopul Nicolae nu putea să lipsească. Înconjurat de toți sfinții Săi a răspuns invitației, revărsând odată cu arhierasca Sa binecuvântare toată seninătatea și căldura inimii Sale.

Pr. AUG. FAUR

## Aspecte psihologice din viața religioasă

Majoritatea parohiilor noastre se compune din țărani plugari, cari cu sudoarea feții muncesc brazdele pământului pentru a culege roadele binecuvântate de Dumnezeu.

Plugarul este în permanent contact cu natura. Frumusețile ei îi încântă și înalță sufletul; îl țin mereu în

legătură cu Dumnezeu. Natura îi dă sentimentul stabilității lucrurilor, căci ea nu face salturi. Nervii și creierul său se destind prin variațiunile mediului fizic, ale anotimpurilor și ale priveliștelor naturale. Observăm apoi că munca în familia plugarului este comună. Toți membri ei lucrează

mână în mână — pentru o singură comunitate — aceea a familiei.

Concepția sa de viață are colorit religios, căci planurile, munca și străduințele sale stau direct sub influința factorilor naturali pe care îi cârmuiește cu mână nevăzută Părintele veacurilor. Elementul și nota religioasă se împlește mereu în acțiunile sale zilnice.

Privind aspectele generale ale vieții țaranului în complexul lor, natura statornică — în eadrelor căreia se frământă — munca sa uniformă, satul cu dealurile neschimbate, obiceiurile și tradițiile moștenire din neam în neam, putem să afirmăm că prin structura sa psihologică el trebuie să fie conservator, tradiționalist și refractar la inovațiile cari vin din afară. Cei drept azi nu mai putem să vorbim despre un conservatorism curat, căci influențele orașului cu scăderile lui a început a destrăma unitatea patriarhală a satului de altă dată.

După privirea vieții țaranului plugar să schițăm câteva aspecte psihologice ale vieții muncitorului — care nu este detașat — cel puțin prin ereditate — de preocupările vieții plugarului dela sate.

Muncitorul își săvârșește munca sa în cadre deosebite de ale țaranului. „În loc de foșnetul frunzelor și vâjăitul răcoritor al apelor, omul aude huruitul amețitor al mașinilor. E o atmosferă care te turtește și desființează cu sufletul, mai cu seamă că în ea omul nu are variațiunea de lucrări a țaranului, ci ani de zile el îndeplinește același și același lucru mecanic, încât aproape se mecanizează și el. Munca sa nu-i oferă nimic care să-i odihnească cugetarea: nicio nouă învălire de nori cari îmbracă și schimbă fața ceriului, nici falfăirea în depărtări a unui stol de păsări călătoare, nici venirea furtunii, nici apropierea ploii, nici prefacerea înceată a naturii prin trecerea dela un anotimp la altul, nici nimic, nimic“ (Arhim. I. Scriban, Studiul pastoralului în Bis. Rom. pag. 10—11). Acesta este cadrul și atmosfera în care muncesc lucrătorii în marile uzine și centre industriale ale orașelor.

O constatare biologică, verificată de experiența îndelungată este, că mediul influențează individualitatea omului — formând tipuri de oameni și o psihologie specifică, care se reflectează în caracterul individului. Asta aproape la toate categoriile de profesioniști. Desigur că mediul industrial imprimă cu timpul și formează o structură psihologică specială.

Să privim factorul principal care influențează psihicul omului muncitor în uzină și industrie. El nu mai lucrează în atmosfera curată și liniștită a naturii încunjurătoare, ci într'un spațiu mărginit, în atmosferă de fum, ulei, în fața mașinilor și instalațiilor tehnice, instrumente născocite de mintea omenească.

Înainte ochilor și sufletului său, totul se transformă, se schimbă și se prefăce. Din materia primă se prelucurează piese felurite, cari împreună montate prin priceperea specialistului

alcătuiesc un mecanism util pentru viața practică.

Influințat de această muncă mecanică diriguată cu mâini proprii, desigur că omul reflectează, că chiar și principiile călăuzitoare în viață — ideile cari formează cercul său de gândire se pot prefăce și schimba din unele în altele. Aceasta și în ce privește noțiunile și ideile religioase primite în familie și educație — cari se pot uita. Așa explică unii dezvoltarea și răspândirea ideilor sectare între muncitori.

Din punct de vedere psihologic mai pot fi luate în seamă și alte considerațiuni. Plugarul — cum s'a amintit — trăiește din darul și binecuvântarea lui Dumnezeu. Muncitorul nu trebuie să se razime esențial pe conjuctura factorilor naturali (fizici) pentru a aduna rodul muncii sale, ci succesul și randamentul muncii pot fi reduse în parte la priceperea facultăților proprii și la considerația că omul este un factor principal al sporului producției. Ploaia timpurie și târzie, căldura soarelui nu sunt așteptate cu ardoare ca în munca plugarului, căci în arena muncii industriale intră și alți factori, cei economici: capital, materie primă, muncă etc.

Avem deci în fața noastră un mediu în plină dezvoltare, a cărui viață religioasă nu poate fi neglijată sau ignorată. Ținând seamă de această situație, pastorația preotului în mediu industrial impune îndatoriri multe, făcându-l să reflecteze mai mult asupra metodelor celor mai bune pentru o conducere sufletească corespunzătoare.

Nu ne vom opri la enunțări de ordin teoretic, ci vom accentua că experiența vieții pastorale impune să ne distribuim munca preoțească pe două planuri principale: colectiv și individual. Colectiv prin asistența religioasă publică, a slujbelor din biserică, prin activitatea liturgică și predicatorială săvârșită cu grijă, cu pricepere, cu scopul de-a înălța și întări conștiința și viața religioasă. Cadrul acestei acuități trebuie lărgit cu slujbele din zilele de peste săptămână, dimineața și seara.

Individual prin vizitele pastorale la domiciliu cu convorbiri personale, pentru a câștiga adeziunea față de ideea creștină și așezământul mântuirii: Biserica lui Hristos. Acestea nu sunt streine sufletului muncitoresc.

O cerință absolut necesară și primordială pentru a putea avea succese pastorale este să se cultive legături sufletești sincere între credincioși și preot. Acționând pe terenul misiunii religioase și sufletești cu inimă dreaptă, raporturile se încheagă dela sine în chip normal și adevărat.

Preotul iubitor de muncă în slujba colectivității, a lui Hristos, suferind pentru Hristos — trebuie și poate să câștige adeziunea credincioșilor muncitori. El va putea — pe măsura dărilor sale — să apropie ideea religioasă de cercul preocupărilor profesionale, fiindcă aceasta are un rol fundamental: dă razim în nestatornicia muncii, stimulează puterile, creiază robustețea sufletească și înalță demnitatea omenească a oricărui muncitor. Părintele I. CÂMPIAN

## CONFERINȚE PASTORALE

### Conferința de toamnă a preoților din tractul Luduș

Ziua de 5 Noemvrie a. c., când preoțimea tractului Luduș a fost prezentă la conferința de toamnă, convocată în parohia centrală Luduș, a fost o zi așteptată cu multă bucurie.

Multe neajunsuri ale vieții ce aparțin războiului abia terminat, cât și greutățile noi care se ivesc înainte de zorii păcii, au fost transmise dela suflet în această colegială întrunire.

Programul conferinței a fost următorul:

1. Serviciu religios în sobor la ora 9 dimineața constă de: Oficierea Utreniei și sf. Liturghii. Au servit prot. R. Popa asistat de preoții: P. Sămărghișan, I. Macaveiu și Nic. Coman. La priceasnă a predicat preotul Nic. Coman despre „Apostolatul creștin”. Mănecând dela cuvintele Mântuitorului: „Voi sunteți lumina lumii” vorbitorul s'a năzuit să arate rolul deosebit de mare al preotului și sfințenia misiunii ce i s'a încredințat la primirea Tainei sf. hirotonii.

Sfârșindu-se sf. Liturghie, în cursul căreia mai mulți credincioși din parohie s'au cuminecat, Prea C. Sa prot. Romul Popa, a rostit o alocuțiune din care n'au lipsit cuvinte de felul acestora: „Ne vedem după furtunoase zile care au trecut peste noi. Suntem împreună lucrători în aceeași vie a Domnului. Nici când nu s'a resimțit mai mult lipsa muncii pe care trebuie cu drag s'o depunem, decât acum după încercatul războiului. Am fost și înțelegem să fim totdeauna părtași la bucuriile și nezarurile prin care trece poporul nostru dreptcredincios. Biserica este mama lui, care-l crește și povățuiește pe căile ce duc spre lumină”.

În continuarea programului s'a dat celire raportului general asupra „Activității cercurilor religioase” pe anul 1945. Pr. Gh. Stan în calitate de raportor a scos în evidență activitatea desfășurată de cele cinci cercuri religioase, în cuprinsul tractului Luduș.

Un punct esențial din programul conferinței a fost discutarea temelor propuse de autoritatea noastră bisericească: „Invățăminte din finuta religioasă a poporului nostru în cei patru ani de războiu” și „Preotul și muncitorimea”.

Preoții Corneliu Gog și Ion Orășan au prezentat referate temeinice asupra temelor menționate.

Cu multă competență au tratat fiecare problema dată și din concluziile generale reiese că:

1. Poporul nostru românesc și-a adus aminte și în recentul războiu că singură Biserica poate să-i fie salvatoare.

Așa după cum pe străbunii lui i-a luat sub aripa-i ocrotitoare în cursul veacurilor de urgie, și în prezent Biserica este *mângâitoarea poporului*.

2. *Calitățile sufletesti* și ținuta demnă a ostașului nostru s'a plămădit în tinda bisericilor.

3. Opera de ajutorare a celor năpăstuiți este de esență pur creștinească și ca atare Biserica prin preoții altarelor a dat avânt faptelor samarinene.

4. Nici când nu s'a apropiat poporul mai cu căldură de casa lui Dumnezeu, decât în cursul războiului trecut.

5. Sentimentul profund religios l-a făcut pe Român blând, darnic, răbdător și cu îngăduință chiar și față de vrășmași.

Cât privește problema a doua, raportorul I. Orășan a extras în concluzii următoarele:

a) Muncitorimea trebuie să-și ajungă justele deziderate pentru care multă vreme s'a frământat.

b) Munca dreaptă și cinstită trebuie să fie rostuită în întreprinderi și fabrici.

c) Muncitorimea trebuie să fie apropiată de Biserică, fiindcă aceasta a luat întotdeauna partea celor ce sunt asupriți.

d) Curente și ideile de nuanță sectară și atee, care vor să facă din muncitor un necredincios și vrășmaș al Bisericii, trebuie să fie combătute.

e) Câte un paroh să funcționeze pe lângă marile întreprinderi și uzine, având misiunea apropierii și înfrățirii în sens creștinesc a muncitorilor.

În partea finală a conferinței s'au făcut cunoscute mai multe adrese oficiale.

La terminarea programului protopopul tractual R. Popa a mulțumit preoțimii pentru felul demn în care s'a prezentat și seriozitatea cu care au fost discutate toate problemele la ordinea zilei. Avem nădejdea că și în perioada de după războiu întrunirile noastre pastorale vor fi prilej pentru aprofundarea multor probleme de interes obștesc, iar pentru noi clipe de înfrățire și orientare în lupta vieții.

Pr. Corneliu Gog

America. Au fost alcătuite planurile pentru construirea unei clădiri, în care să fie adăpostită Organizația Națiunilor Unite.

— În parlamentul Americii un deputat a propus să se întocmească un proiect de lege pentru desființarea serviciului militar în toate țările din lume.

Ministerul Marinei a fost de altă părere, cerând să se păstreze actuala stare de lucruri, până când nu se va ajunge la o completă dezarmare militară și industrială a tuturor țărilor învinse.

Franța. Patru bănci mari de pe teritoriul francez, cu începerea de la 1 Ian. 1946 vor deveni proprietatea Statului. Etalizarea se face pe baza despăgubirii echitabile a acționarilor.

## Informațiuni

**MULȚUMIRI.** Tuturor celor ce de ziua Sfântului Nicolae m'au cinstit cu bunele lor urări le trimitem pe această cale viile mele mulțumiri și arhierești binecuvântări.

Episcopul NICOLAE

**De Moș Nicolae.** Reluând firul tradiției, întrerupt în vara anului 1940, Soc. Naț. a Femeilor Ort. Române din Cluj, a serbat, în după masa zile 5 Dec. într'o atmosferă plină de avânt, pe „Moș Nicolae”, înțelegătorul și aducătorul de daruri pentru toți cei năcăjiți și buni.

Solemnitatea s'a desfășurat în sala cea mică a Colegiului Academic. Pentru buna reușită a serbarii și-au dat concursul cele două licee de sub părinteasca purtare de grijă a sf. noastre Episcopii.

Atât prima ieșire în public a elevilor și elevilor dela liceele noastre, cât și cadrul simpatice în care Doamnele din Societate au ținut să se prezinte la aceasta primă serbare tradițională după un răstimp de cincini ani, a surprins plăcut și a mulțumit pe toți cei de față.

**Praznicul Facultății Agronomice.** Duminecă 2 Dec. c., Facultatea de Agronomie din Cluj și-a deschis, în cadre cât se poate de solenne, cursurile pentru noul an școlar. Acest praznic a fost împreună cu sărbătorirea alor 25 ani dela înființarea ei aici, în capitala Ardealului. Au fost de față reprezentanții tuturor autorităților bisericești, civile și militare.

După reîntoarcerea din refugiu dela Timișoara, praznicul redeschiderii cursurilor la aceasta înaltă instituție de cultură națională și gospodărească a însemnat un popas de regăsire și reafirmare a spiritualității românești pe pământul Daciei Superioare.

Praznicului i-a premers un serviciu divin oficiat în bisericile românești din localitate.

**Sezătoare artistică-literară.** După cum s'a anticipat într'unul din numerele trecute ale „Renașterii”, elevele de curs superior, găzduite în Internatul de fele al sf. Episcopiei, nu s'au lăsat mai prejos decât colega lor mai mici, ci și-au ținut și ele prima sezătoare artistică în seara zilei de 30 Nov. c.

După cum s'a executat programul, se poate spune că elevele s'au întrecut pe sine, fiecare căutând să și

desăvârșască rolul sub forma cea mai aleasă. Și de data aceasta s'a cântat, s'a declamat, s'au spus monologume umoristice, s'au jucat câteva dansuri naționale și s'au cântat câteva imne și doine, cari au lăsat urme adânci în sufletele tuturor celor ce au fost de față. Dș. Rodica Cotuțiu, conducătoarea elevelor, a dovedit peste tot reale și alese însușiri de conducătoare.

## PROGRAMUL

serviciilor divine în Catedrala ortodoxă din Cluj, în decursul unei Decemvrie 1945

*Duminecă 16 Decemvrie.* P. C. Sa Prot. Emil Nicolescu, Preoții I. Lazar, Fl. Mureșanu și Diaconii Sever Suciu și Gh. Suciu. Predică: P. C. Sa Emil Nicolescu.

*Duminecă 23 Decemvrie.* P. C. Sa Prot. Teodor Ciuruș, Preoții Olimpiu Bucin, Teodor Ciceu și Diaconii Gr. Țurcan și Gh. Suciu. Predică: P. C. Sa Teodor Ciuruș.

*Marți 25 Decemvrie. Nașterea Domnului.* Liturghie arhierească. Slușește P. S. Sa Părintele Episcop Nicolae, asistat de marele sobor al Catedralei: P. C. S. Dr. Vasile Sava, Dr. L. G. Munteanu, P. C. Emil Nicolescu, C. Pr. Augustin Faur, Dr. I. Todoran, Fl. Mureșanu, Teodor Ciceu și Diaconii Sever Suciu și Gr. Țurcanu. Predică: P. S. Sa Episcop Nicolae.

*Miercuri 26 Decemvrie. Sob. Preacuratei* — a 2-a zi de Crăciun. C. Sa Augustin Faur, Preoții Constantin Hașcău, Teodor Ciceu și Diaconii Sever Suciu și Gr. Țurcanu. Predică: C. Sa Aug. Faur.

*Joi 27 Decemvrie. Sf. Ștefan* — a 3-a zi de Crăciun. P. C. Sa Aurel Mușat, Preoții I. Lazar, Teodor Ciceu și Ierod Gr. Țurcanu și Gh. Suciu. Predică: C. Sa Teodor Ciceu.

*Duminecă 30 Decemvrie.* C. Sa Florea Mureșanu, Preoții Octavian Nicola, Adrian Flămând și Diaconul Gheorghe Suciu. Predică: C. Sa Florea Mureșanu.

## PARTEA OFICIALA

Nr. 5379/1945 Cons.

2-3

## CONCURS

În conformitate cu concluzul Consiliului parohial Nr. 11/1945 se publică concurs pentru postul de cantor la biserica parohială ort. rom. din Tg.-Lăpușului, cu termen de 30 zile, cu condițiile din concluzul Nr. 11/1945, ce se pot vedea la oficiul parohial.

Pot concura cei care au Diploma de cantor dela Școala de cântăreți a Eparhiei Cluj, cari vor cânta într'o Duminecă în fața credincioșilor la Sf. Liturghie și vor înainta actele la Oficiul protopopesc Lăpuș în termenul deschis.

La cerere vor anexa:

- Extras de naștere și botez dela preot.
- Diploma de cantor.
- Adeverință de bună purtare dela preotul satului.

Tg.-Lăpuș, la 12 Octomvrie 1945.

Ștefan Gheție  
protopop-paroh.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj

## CRONICA EVENIMENTELOR

### EXTERNE

**Anglia.** Pe primul plan rămâne năzuința Marelui Britanii de a afla o soluție care să împacă descoperirile oamenilor de știință cu dezastrele pe cari aceste descoperiri le pot produce omenirii. „Prima sarcină — a declarat Dl. Bevin — este găsirea unui

mijloc nu de a subjuga oamenii de știință, ci de a subjuga orice elemente distructive pe cari știința poate să le producă, nepermițându-le să fie întrebuințate împotriva vreunei ființe omenesti din întreaga lume”. Soluția ar fi foarte simplă: Sinceritate și înțelegere reciprocă între popoare.